

K ó d s z á m :

Državni izpitni center

TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

MAGYAR NYELV MINT ANYANYELV

1. FELADATLAP

IRODALMI ESSZÉ

2004. május 10-én / 150 perc

Engedélyezett segédeszközök:
az érettségiző diák töltőtollat vagy golyóstollat hoz magával; kap két (2)
értékelőlapot és két (2) üres lapot a vázlat elkészítéséhez.

ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

UTASÍTÁSOK

Figyelmesen olvassa el az alábbi utasításokat! Semmit se hagyjon ki!

Ne lapozzon a felügyelő tanár engedélyezése nélkül!

Kódszámát ragassza vagy írja be az erre kijelölt helyre!

Figyelmesen olvassa el az esszé utasításait! A mellékelt szöveget munkája megkönnyítése érdekében ki is tépheti.

Dolgozata vázlatát a mellékelt lapokra írja!

A vázlatot nem értékeljük.

Töltőtollal vagy golyóstollal írjon! Írása olvasható legyen! Az olvashatatlan esszéket nem értékeljük.

Eredményes munkát kívánunk!

A feladatlap 12 oldalas.

MELLÉKLET A B) CÍMHEZ**Figyelmesen olvassa el a szövegrészletet!**

[...] Németországból jössz, fiam? – Igen. – Koncentrációs táborból-e? – Természetesen. – Melyikből? – A buchenwaldiból. – Igen, hallotta már hírét, tudja, az is a „náci pokolnak volt egyik bugyra” – így mondta. – Honnan hurcoltak el? – Budapestről. – Meddig voltál oda? – Egy évig, egészében. – Sok mindent láthattál, fiacskám, sok borzalmat – mondta arra, s nem feleltem semmit. No de – így folytatta – fő, hogy vége, elmúlt, s földerülő arccal a házakra mutatva, melyek közt épp csörömpöltünk, érdeklődött: mit érzek vajon most, újra itthon, s a város láttán, melyet elhagytam? Mondtam neki: Gyűlöletet. – Elhallgatott, de hamarosan azt az észrevételt tette, hogy meg kell, sajnos, értenie az érzelmemet. Egyébként őszerinte „adott helyzetben” a gyűlöletnek is megvan a maga helye, szerepe, „sőt haszna”, és föltételezi, tette hozzá, egyetértünk és jól tudja, hogy kit gyűlölök. Mondtam neki: – Mindenkit. – Megint elhallgatott, ezúttal már hosszabb időre, utána meg újra kezdte: – Sok borzalmon kellett-e keresztülmenned? –, s azt feleltem, attól függ, mit tart borzalomnak. Bizonyára – mondta erre, némiképpen feszélyezettnek látszó arccal – sokat kellett nélkülözni, éhezni, és valószínűleg vertek is talán, s mondtam neki: természetesen. – Miért mondd, édes fiam – kiáltott arra fel, de már-már úgy néztem, a türelmét veszve –, mindenre azt, hogy „természetesen”, és mindig olyasmire, ami pedig egyáltalán nem az?! – Mondtam: koncentrációs táborban ez természetes. – Igen, igen – így ő –, ott igen, de... – s itt elakadt, habozott kissé – de... nohát, de maga a koncentrációs tábor nem természetes! – bukkant végre a megfelelő szóra mintegy, s nem is feleltem neki semmit, mivel kezdtem lassan belátni: egy s más dologról sosem vitázhatunk, úgy látszik, idegenekkel, tudatlanokkal, bizonyos értelemben véve gyerekekkel, hogy így mondjam. Különben is – kaptam magam a változatlanul ott levő, s éppen csak egy kissé kopárabbá és gondozatlanabbá vált térről rajta –, ideje leszállanom, és ezt be is jelentettem neki. De velem tartott, s egy árnyas, támlája vesztett padot mutatva arrébb, indítványozta: telepednénk oda egy percre.

Először némelyest bizonytalankodni látszott. Valójában – jegyezte meg – most kezdenek még csak „igazán feltárulni a rémségek”, és hozzátette, hogy a „világ egyelőre értetlenül áll a kérdés előtt: hogyan, miként is történhetett mindez egyáltalán meg”? Nem szóltam semmit, és akkor egész felém fordulva, egyszerre csak azt mondta: – Nem akarnál, fiacskám, beszámolni az élményeidről? – Elcsodálkoztam kissé, és azt feleltem, hogy roppant sok érdekeset nemigen tudnék mondani neki. Akkor mosolygott kicsikét, és azt mondta: – Nem nekem: a világnak. – Amire, míg jobban csodálkozva, tudakoltam tőle: – De hát miről? – A lágerek pokláról – válaszolta ő, melyre én azt jegyeztem meg, hogy erről meg egyáltalában semmit se mondhatok, mivel a pokolt nem ismerem, és még csak elképzelni se tudám. De ő kijelentette, ez csak afféle hasonlat: – Nem pokolnak kell-e – kérdezte – elképzelnünk a koncentrációs tábor? – és azt feleltem, sarkammal közben néhány karikát írva lábam alá a porba, hogy ezt mindenki a maga módja és kedve szerint képzelheti el, hogy az én részemről azonban mindenesetre csak a koncentrációs tábor tudom elképzelni, mivel azt valamennyire ismerem, a pokolt viszont nem. – De ha, mondjuk, mégis? – erősködött, s pár újabb karika után azt feleltem: Akkor olyan helynek képzelném, ahol nem lehet unatkozni –, márpedig, tettem hozzá, koncentrációs táborban lehetett, még Auschwitzban is – már bizonyos föltételek közt, persze. Arra hallgatott egy kicsit, majd meg azt kérdezte, de némiképp valahogy már-már kedve ellenére szinte, úgy éreztem: – És ezt mivel magyarázod? –, s kis gondolkodás után azt találtam: – Az idővel. – Hogyhogy az idővel? – Úgy, hogy az idő segít. – Segít...? miben? – Mindenben... [...]

ÜRES OLDAL

Az alábbi két cím közül válasszon egyet! Az előtte levő betűjelet karikázza be!

A) Utak és sorsok

(Értekező iskolai irodalmi esszé Jorge Semprun A nagy utazás c. regénye alapján)

Szemponatok:

- Ismertesse a regény alkotói célját, fogalmazza meg az idősíkváltás szerepét!
- Jellemezzen három különböző magatartásformát!
- Vizsgálja meg e három magatartásforma egy-egy képviselőjének döntéslehetőségeit, elemezze választásuk következményeit!
- Értelmezze a dolgozat címét, fejtse ki véleményét az emberi sorsok alakulásáról/ alakításáról!

B) »Az elviselhetetlent kell megtanulni elviselni...« (Heller Ágnes)

(Elemző-értékelő iskolai irodalmi esszé Kertész Imre Sorstalanság c. regényének részlete alapján)

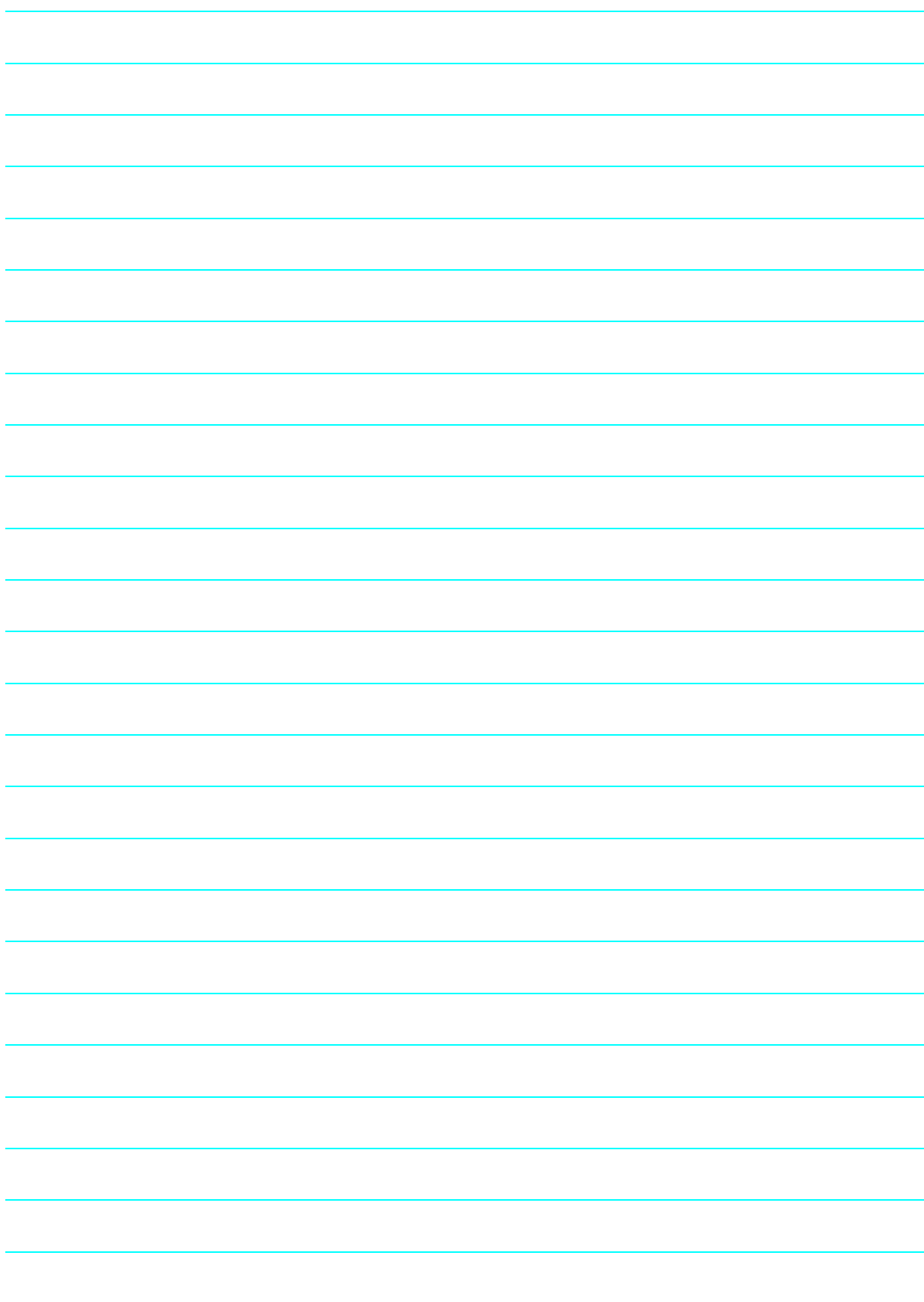
Szemponatok:

- Ismertesse a beszélgetés létrejöttének előzményeit, vizsgálja meg az elbeszélés hőse és az újságíró viselkedését!
- A regény egészét figyelembe véve magyarázza meg a *természetesen* kifejezés jelentéstartalmát, valamint e szó gyakori használatának okát!
- Elemezze és értelmettesse az elbeszélés hősének három gondolatát, egyikről fejtse ki saját véleményét is!
- A dolgozattímet értelve értékelje az újságíró és a főhős létszemléletét!

A szempontok sorrendjét nem kötelező betartani.

Ügyeljen a dolgozat szerkezetére, valamint a stilisztikai és a nyelvi megformálásra!

A dolgozat terjedelme: 700–1000 szó.

Lined writing area consisting of multiple horizontal cyan lines.

